

TELEGRAFUL ROMAN.

N° 1. ANULU XI.

Sabiu 3. Ianuaru 1863.

MITROPOLITULUI
ANDREIU
1863.

N° 323/II

Telegrafulu iese de doua ori pe septemana: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a, prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12. fl. pe 1/2 anu 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu 1 Ianuaru 1863. Nu va fi de prisosu a arunca o privire seriosa la anulu espiratu spre orientarea-ne in anulu inceputu, dupa ce simte totu natulu o impresiune misterioasa, cand cifra anului se schimba.

Oare se pote, ca schimbarea unei cifre in scrierea anului se aiba putere fermecatoare asupra dispusetiunei omului?

Nu incupe indoiala; pentru ca schimbarea cifrei anului ne presenta atatu cele trecute, catu si cele viitoare, acele ni le infacisiadia in tota golitiunea, ear aceste le acopere cu velulu intunerecului.

Ferice de acela, carele avendu dinnaintea sa cele trecute, remane nemiscatu, si ne tanguitu; dar si mai ferice de acela carele cu fruntea descisa priveste in viitoriu.

Noi romanii nu suntemu asiá de fericiti, cá aruncandu ochii la trecutu, sa nu ne miscamu, si se nu ne tanguimu.

Trecutulu nostru de unu siru de seculi incóce ne arata o icóna trista despre starea nostra politico-nationale si bisericneasca, ceea ce absolutismulu si spiritulu neomenosu alu celoru trei seculi din urma ne au croit'o, si a carei urmari grav inca si astadi ne apasa.

Trecutulu nostru ne couvinge; ca cînt'a absolutismului era, a ne stinge ca natiune si religiune, facandune de o pila a volniciei altei natiuni si religiuni, pona iau succesu a ne desbina politiceste si bisericesc, si asiá a ne pregati stingerea natiunei si a Bisericei nostre din cartea celoru vii!

Aci la descrierea acestoru imi tremura man'a, si-mi da signalulu spre a inceta dela mai amerunt'a descriere a trecutulu fatale, si me aduce la anulu mantuirei, ce este 1848.

Si ce vediu aci?

Vediu, ca natiunea si Biserica isi leapada obedile absolutismului, isi inaltia vocea cu o convictiune morale vrednica de o natiune si biserică educata si maturisata in scol'a persecutiiloru si a necasuriloru, pretindiandu siesi alu seu, si lasandu fiecarui, ce este alu lui;

Se lipesce mai dintaiu de Imperatulu Imperatorulu, si apoi de Imperatulu seu pamantescu, si se declara, ca este gat'a spre aducerea sacrificiiloru pe altariulu Bisericei si alu patriei.

Cu astfelu de credintia neclatita trecu natiunea si biseric'a nostra in anii tentatiuneloru, ce sau inceputu cu a. 1849., si inca totu dura, de si cifra anului sau schimbatu de atunci pona astadi de patruspediece ori!

Asia este; acesti 14 ani din urma au fostu anii tentatiuneloru seducatore pentru natiunile si religiunile, care pona la anulu 48. erau mai multu ori mai puçinu apasate si asuprite;

Pote fi, ca cetitorii nostrii voru asteptá dela noi o desbateru mai punctuata a acestoru tentatiuni; insa noi aceast'a nu o vomu face, ci o lasamu cetitoriloru, cá sa mai gandeasca si ei putintelu, caci altmintrelea aru fi de totu comodu pentru Domniele loru, cand jurnalistic'a tote learu da loru gata, si ei s'aru tavani in grasimea comoditatei, cá si oamenii din orasie mai mari, carii nu gatescu prandiulu la casele sale, ci mergu la ospeterii, de prandiescu acolo,

Apoi asertiunile nostre lesne se potu descifra, deoarece substratulu loru este de totu prospetu, de acea nu face de buintia de nici o deslucire mai pre largu.

Trecandu noi romanii peste pragulu anului 1863., si intrandu in salonulu lui, nu vedemu alta decatu tentatiuni, si earasi tentatiuni, caci si acestu anu ni se infacisiadia numai decatu la inceputulu seu cu acelasi caracteru, care au fostu si alu aniloru espirati; despre acestu adeveru, pre care noi

ilu vedemu nu cu calculatiune profetica, ci cu ochi trupesci, numerii cei din taiu ai jurnaleloru nostre ne voru convinge pe de plinu.

Dupa ce inasa anii cei trecuti prelunga tote tentatiunile loru nu neau potutu strica, caci schitea de viatia a credintiei nostre bisericesti si politice nu numai ne-au paditu de caderea in tentatiuni, ci inca neau feritu si de campi'a seducatore a esperimenteloru, si caci devis'a nostra din anulu 1848 o amu prosecutatu cu consecuintia logica, sub a carei sentu amu innaintatu prin ceati'a tentatiuneloru cá unii, carii imbratsiadia positivulu, si intorcu fetiele de catre negatiuni seci: pentru aceea putemu sperá, ca cu succesu bunisioru vomu reusi si din tentatiunile anului nou, remanendu statornicie catre devis'a nostra, carea va efeptui, cá sa nu venimu in tentatiuni, ci sa scapemu de celu vicleanu!

Sabiu 30 Decembre. Domnulu Consiliariu de scóle Dr. P. Vasiciu, despre a carui reactivare amu fostu facutu in sciintiare mai inainte, a plecatu astadi la Clusiu spre a-si incepe, langa r. Guvernu de tieara, functiunea momentosa ce-lu asceapta. Noi si cu ocaziunea aceasta nu potemu a nu ne esprima profundu simtit'a dorintia, cá atotu potintele DDieu sa tiena anca multi ani pre Multu veneratulu D. Consiliariu in favoritoarea pusatiune de a-si potea pune in lucrare cu celu mai doritu efectu bogatele esperiintie si invapaiatulu zelu, despre care a datu atatea dovede, in favorulu secelorulu si alu culturei poporulu nostru!

Sabiu 31 Decembre. O scire telegrafica ne aduce trist'a in sciintiare, cá Dómn'a Elisabet'a Gozdu, multu stimat'a soçia a D. Comite supremu Emanuile Gozdu, a reposatu la Pest'a in 31 Decembre c. v. In ea a perditu soçiuulu soçia credintiosa, biseric'a si natiunea romana o fiica insufletita pentru binele loru, orfanii si orfelinele unu razimu binefacatoriu, ear' tinerimea studiosa romana o sigura spriginitore a ei. Inmormentarea reposatei in Domnulu va fi Mercuri, in 2 Ianuaru, la 3 ore dupa prandiu, candu se voru trage si in Sabiu clopotele la amendoua bisericile ortodoxe resaritene intru onorea acestei fiice române. Fia-i tieren'a usiora!

Gazat'a „Botschafter“ aduce o corespondintia datata din Sibiu, pre carea pentru cuprinsulu ei caracteristicu o reproducemu si noi. Cuprinsulu ei e urmatorulu:

Inca totu domnesce linisce in tiera in privinti'a dietei transilvane ce ne sta inainte. Deaca foile diarielor n'aru aduce uneori cate-o-scire privitoare la tempulu conchiamarei, cu buna seama s'aru parea ca suntemu cu decenii departati de dieta.

Este o fapta tare considerabila, ca in Transilvania nu se afla nici o foia, carea s'aru fi ocupatu pene acum'a de tienenda dieta. O patientia considerabila se pare a insuflet tote foile transilvane, ori catu suntu de diferite limbele loru si tendintiele, ce le urmarescu. Catu pentru foile mageare din Clusiu resignatiunea acelora este forte esplicabila. Ochiu loru suntu indreptati catre uniunea cea ineseutabila cu Ungari'a, prin urmare catre Pest'a. Pentru ca nu potu, cum aru vrea ei, nu facu nici o vorba despre dieta. — Ceea ce se tiene de dorintiele si interesele pamentulu sasescu, acelea si afla espresiunea loru in siedintiele universitatei nationale. Activitatea parlamentara a acestei universitati recompensea a pre sasi pentru dieta.

Dara si foile romane nu asteapta cu nerabdare diet'a si resignatiunea loru este mai tare batatore la ochi.

Anu face conducatoriloru si preluptatoriloru luminati ai

natiunii romane mare nedreptate, deca am cautá caus'a acestei aparitiei in indolentia si indiferentismu politicu.

Aceast'a pacientia generala in asteptare se pare a-si avé caus'a parte in cunoscint'a greutáilor ce s'au adusu pana acum chiamarei dietei transilvane, parte in convingerea, ca o intardiere fundata este cu multu mai preferabila decatu o precipitatiune.

Afirmatiunea, ca organizarei cei drepte si scopului potrivite a reprezentatiunii tierci nu stau in protiva asia mari dificultati in nici o provincia a monarchiei austriace, cá in Transilvani'a, cu buná seama ca nu este nici decum esagerata.

Regimulu biurocraticu alu celoru diece ani a fecutu aici tabula rasa; dupa 20 Octomvre 1860. se fecu incercare, de a restatornici conditiunile constitutionale si administrative, dupa cum au statulu acelea pana la a. 1848. schimbarea totala a imprejurariloru din a. 1848. si 1849. face imposibila intórcerea la starea din a. 1848.

Astu-feliu vedemu o epoca incontinuu neconcilionatu contrarisandu pre cealalta si prin aceasta impedeandu progresulu celu salutariu; vedemu anula de nivelatiune din 1848. in contradictiunea cea mai mare cu timpul trecutulu, ce favoriza pré tare clas'a privilegiata; regimentulu biurocraticu in contradictiune cu dispozitiunile de mainainte; 20 Octomvre 1860. si urmórirele sale pe campulu administratiunii in contradictiunea cea mai eclatanta cu administratiunea precedentá a c. r. diregatorii politice si judiciále. Si precum in tempu asea stau si in spatiu nationalitatiile si clasele cele odinóra privilegiate si neprivilegiate ale societatei cetatienósci lénge oalta si amestecate in contradictiune disputatória unile cu altelu, cei dintaiu catu se póte mai multu tienenduse de prerogativele loru, cei din urma nisuiudu dupa drepturi catu se póte mai estinse. Confesiunile, Natiunile si Clasele mainainte politice indreptatite si neindreptatite se provoca cu totele la 20 Octomvre 1860. spre intemeierea seu denegarea pretensiuniloru loru siesi opuse.

Diploma din 20 Octobre inprivintia Transilvaniei se perde in generalitati, pene acuma n'are nici o hotaríre concretá si de aceea se póte provocá cineva la ea si pentru una si pentru alta.

Este de necese o putere geniala, carea in incurcaturile chaotice ale marelui Principatu sa póta díce: „fia lumina“ si sa aduca reconciliatiune, ordine si armonia in contradictiuni. Atomii, cari necurmatu isbescu unii in altii, singuratici nu potu veni nici de cum intro ordine de statu; din partea regimulu trebuie sa iasa legea si puterea, cari sa prescrie singuraticiloru loculu si mesura, cari sa separeze totu ce politice nu se póte tiené, si sa ofere celoru plini de viatia concursulu loru de neaparata lipsa pentru prosperitate, regimulu trebuie sa inventioneze formul'a, carea sa conduca spiritulu in organismulu venitoriu alu marelui Principatu, regimulu debue sa dea o lege despre reprezentatiunea Transilvaniei, carea sa prefaca nedeterminatiunea dominantá in determinatiune, intunecimea in lumina, si contradictiunile sa le aduca in armonia.

Usioru defenita este aceasta tema, greu insa fórté greu de executatu. Spiritele suntu pré tare invrajbite, asteptarile pré mari, diversitatea pareriloru a luatú atatu intensive catu si extensive pré mari dimensiuni, decatu cá sa se póta asteptá, cá prin o lege despre reprezentatiunea si diéta Transilvaniei sa putem ajunge fara pedeci la tint'a dorita. Spre acestu sfersitu trebuie sa ne tienemu strictu de principiile constitutiunii, iara regimulu are lipsa ca sa póta face aceea, ce vrea. Si ce insemnatate au anii in viatia nationalitatiloru!

Boccea 7. Ianuarie c. n. 1863.

Scirea respandita prin diurnalulu „Concordia“, scósa din asiá dísu funté credibilu: ca actualulu aministratoru a comitatulu Carasiu vá fi promovatu la Arad, si postulu lui devenindu vacante se vá inlocui prin unu barbatu neromanu, a atinsu un'a din cordele celle mai sentitórie a animeloru nóstre, - in impregiurarile de facta, córd'a unica, pe carea man'a romana produceá nesce sonuri mai placute urechiloru nóstre; carea inse prin vibrarea ne indatinata a faimei amintite a produsu o disonantia, ce a electrisatu fórté neplacutu tóte clasele romaniloru d'in Carasiu, si indata tóte foile romanesci au resunatu unu discordu, de care si acum anco ne doru urechile.

Intielegint'a romana vedindu, si esperiendu resensulu

acestu de comunu manifestatu, si audíndu dorint'a universalá, de a recurge la Majestatea S'a, pré-induratulu nostru Imperatu, pentru departarea viscolulu greu de pe orizonulu sperantiei romane, ce amenintia interesele nationale, si efluíntiele ei cu suferintu precalculatórie, - si a implinitu datorint'a santa catra car'a-i natiune: cá intr'o petitiune indreptata la Majestatea S'a a descoperitu dorerile, si temerea, ce li-a causau faim'a prin „Concordia“ latíta, si la préinaltulu Tronu au cerutu vindecare, si mangaiere, radímanduse pre pré-gratiosulu Rescriptu din 27 Decembre 1860.

Petitiunea aceasta subrisa de tóte clasele romaniloru, impreuna cu officiantii romani s'a substernutu in 3 Ianuarie a. c. dupa c. n. pr'in Posta direptu la Maiestatea S'a pré-bunulu nostru Imperatoriu.

Diregatorii insusi prin subscrierile loru puse in petitiune si-au implinitu chiaru numai datorint'a sacra catra scump'ale natiune; tot-o-data cá credintiosi supusi a Majestatii Sale, si ascultatori a inaltulu Guvernu, au socotitu de cea mai urgenta necesitate, a aduce la cunoscint'a Majestatii S'ale, si a Inaltulu Guvernu impresiunea experimentata, ce a casionatu faim'a desu numita.

Fapt'a aceast'a laudavera, si plina de loialitate nu li se póte inputá loru cá dirigatoriloru de rea, precum aru dorí contrarii nostri, fiindca scirea amintita nu se póte neci-decum considerá de autentica, seu de o facta acomplinita a Inaltulu Guvernu, ci numai de o simpla faima, cá si mai multe asemíne, ce se laticescu, si se demintiescu pr'in tóte diurnalele. Contrarii causei nóstre potu se fia linisciti; ca officiantii nostrii romani sciu sentimintele loru pure, firesci nationale tot-de-un'a a le aduce in consunantia cu datorintiele, cu care sunt oblegati Inaltulu Guvernu a Maiestatii S'ale; si n'au neci o cauza de a se sfii de facta aceast'a; dupa-ce ei cá fii a-deverati ai unei natiuni, - carea in totu tempulu, si in impregiurarile cele mai critice, a aretatu neclatit'a credintia catra Inalta Casa domnitória, sacrificandusi averea, si insasi viati'a pentru pré-bunulu Monarchulu seu, - n'au voitú, dar' neci ca afla de consultu a se desparti de ea, si a se izolá de fratii loru cei dulci.

Cu tóte acestea suntemu constrinsi a marturisi: ca si intre noi anca esista unu barbatu, dar' lauda fia Domnulu; ca elu este uniculu, carele mecarca prin voint'a comuna a fostu o-data chiamatu a conduce comitatulu nostru pe calea a-deverata, d' in contr'a prin abuzulu demnitatii sale in locu de a inaintá si aperiá interesele natiunii s'ale, dupa impregiurarile de atunci, le a periclitatu cu totulu, si acum simulandu: ca voesce se remane in pasivitate, cá omu nedependinte a refusatu subscrierea petitiunii din partea sa.

Contrarii causei nóstre condusi de simplulu loru egoismu se nesuescu a trage si pucintic'a spuz'a a romanulu pe turtele loru; candu se opintescu prea gratiosulu Rescriptu din 27 Decembre 1860 alu esplicá dupa-cum loru le-arú veni mai bine, firesce in disfavoera romaniloru, dicandu: ca romanii asiediali pe bas'a laudatulu Rescriptu imp. au totu dreptulu a pretinde, inse cá numai diregatoriele acele, care vinu nemediulocitu in contactu cu poporulu, se fia ocupate de romani; ear' unu postu de capetenia in Comitatu, cá unu postu de in-credere se se conferenze, in urmarea propusetiunii a Guver-nulu, ori carui barbatu de in-credere fora diferintia de nationalitate.

Noi concedemu, si consentimu, ca posturile de in-credere, cum e si postulu de Comite supremu, Aministratoru, etc. se potu conferi numai barbatiloru cualificati, si incrediuti la In-naltulu Guvernu a Maiestatii S'ale, inse la noi banatienii, in vigórea Rescriptulu Imperatescu, numai unui barbatu de nationalitatea romana.

Se presupunemu, mecarca nu credemu, ca postulu de Aministratoru din Carasiu eventualminte devenindu vacantu, s'aru concrede unui neromanu, - ce la tóta intemplantia s'aru poté face numai cu apriat'a vetemare a desu memoratulu Rescriptu, - atunci s'aru nasce la noi acea intrebare: oare avutau romanii barbati cualificati pentru postulu cuestionatu, seu ba? - Respensulu nu se póte dá altcum, decatu ca, au avutu de ajuusu. Si pe langa deplin'a cualificatlune totu-si postulu acest'a ne concedinduse unui barbatu romanu, aru resultá: ca Guvernu n'aru avé in-credere in romani; - si a-ceast'a aru fi o fatalitate grea pentru natiunea intreaga, cu

III. A l a t u r a r e .

Erogatiunea e mai mare decatu perceptiunea cu 407 f. 29 cr. cu carea suma fundatiunea remane datore manipulantului fundatoru.

D e t e r m i n a r e :

Socotile aceste de bune aflanduse, se tramitu inderetru la Senatul fundatiunale; era determinatiunea acesta, dupa punctulu 14 alu statuteloru fundatiunale, se tramite la Gazetele romane pentru bunavointia de a o publica.

Semnata prin Ierodiaconulu si Notariulu Consistorialu

A n d r e i u P a p p .

Bibliografia.

Inscientiare in privintia opuscului istoricu beserieescu publicatu in 10 si 11. Martiu a. c. in foile nostre periodice di'n Transilvania.

Auctorulu acestei carti cu tota invapaiata-i dorintia, ca se-si vedea fructulu osteneleloru sale esitu la lumina inca in anulu curentu, e constrinsu si pana acum in capetulu anului a se uita cu intristare la implinirea temerei sale, de carea era cuprinsu candu a disu in prim'a-i inscientiare, ca „neavendu elu bani gata pentru tipariu, si nesciendu cum siar pote ajutata, nece nu pote promite, cum ca opusecululu seu fara spriginulu fratiloru romani, va vede orecandva lumin'a, ca nascerea ori pierirea aceluia chiaru in nascere e legata numai si numai de caldur'a ori rece'la, cu care elu va fi imbraciosiatu.

Auctorulu scie prea bine, capre orizonulu natiunei romanesci inca nu a resaritu soarele, carele la alte natiuni, buna-ora la germani, demultu incaldiesce animele omeniloru si-i pleca catre cultura intr' atata in catu si agricultorii (teranii) ieu cu sine la aratu si sapatu novele si alte carti spre cetire; scie, ca necum poporulu teranu, dara nece celialti romani mai veduti si mai culti, seau asia numitii carturari — esceptiunea e forte mica — nu-si batu atata capulu dupa carti si mai pucinu dupa carti romanesci; scie in urma d'in esperintia propria si cu durere trebuie se marturisisca, ca nece cei mai mari si puterosi, pre cari-i numimu cu fala conducatorii si luciferii nostri mai susu atinsa inscientiare nu o aflara demna de Inal'a si Gratiós'ale privintia si ajutorintia!

Materi'a cartiei, care e destulu de interesanta, nu pote fi caus'a aceste recele. Anonimitatea auctorului? Daca cineva se teme de acest'a, apoi cu ce cuventu nu se increde in garanti'a ce o iea asuprasi Onorat'a Redactiune a Gazetei dara tacite si Onor. Redactiune a Telegrafului Romanu, carea asemine publica acesta carte. Au dora aceste Redactiuni, cari de atit'a ani se lupta pentru binele publicu si mai alesu pentru fericirea natiunei sale nu au meritatu inca pre deplinu tota increderea si multumit'a nostra a tuturor?! Acestu adeveru chiaru si contrarii natiunei nostre nu potu a nu-lu recunosc.

Cu tote acestea spre a da de golu si a nimici si cea mai d'in urma umbra de prepusu, si cea mai mica friculit'a de pierderea baniloru, auctorulu mai roga odata pre Onorat. Publicu, pe fratii sei mari si mici d'in tota Romanimea, ca ceia cari monumentele si documentele cuprinse in anuciat'a istoriara voru fi aflandule de o mai mare valore de catu 80-90 cruceri si voru vrea a da acesti cruceri nu mai nainte, ci la immanarea cartiei, se binevolésca a si arata dorint'a sa a-acest'a cu suscrierea numelui, etc. la cunoscutii D. D. Colectanti catu se pote mai curandu, iera D. D. Colectanti pre calea aratata de mei nainte atari consemnari a le tramete la Auctorulu. Acesta apoi de si desgustatu incatva prin refusarea unui imprumutu modestu pre oblegatiune proveduta cu ipotoca, d'in partea unuia d'intre cei mai mari Romani si Mecenati, da ea nu va resuna si acesta alui ultima voce in desiertu, va mai cerca inca odata a bate astadata la usiele acelora, cari de dupa devis'a misiunei loru indreptatescu pre ori ce lucratoriu in campulu literaturii romane a cere ajutoriulu loru si priminduse rogarea, se voru pune tote la cale celu pucinu d'in partea auctorului, ca se se pota incepe indata tiparirea cartiei.

Dorint'a Auctorului este, ca acesta carte se strabata in tote laturele si clasele Romanimei; si pentru ca ea se pota raspunde scopului de a fi adeca cetita si intelésa de toti, Auctorulu vede neincungurat'a necesitate de a o tipari cu litere chirilice civili. Celui ce ar vrea a critica aceste litere ise raspunde d'in capulu locului cu intrebarea: cu ce cuventu ar vrea Dsa a opri mizele carturariloru nostri dela cetirea aceste istorie pentru beserie'a nostra mai vertosu acuma atatu de interesanta?! —

atat'a mai multu, fiindca ea cu inteligintia ei in frunte tot-de-un'a s'a manifestatu cu indatorata loialitate, neclatita credintia, si alipire catra adoratulu seu Monarchu, si a doveditu in fapta prin barbatii ei incrediuti: ca intentiunile salutari a Inaltului Gubernu a voitu, si s'a nesuitu tot-de-un'a sinceru a le sprigini, — si pe langa toate aceste sentimente n'a fostu asi'a de ferice de a poté casciga merita'a incredere. Impregiurarea acest'a nefavoravera aru trebui se ne impinga la acea convictiune doreros'a: ca barbatii magiari de statu, cu influintia patrundiatoria in cercurile mai inalte, zelulu barbatiloru nostri adevirati, carelu desvolta in favorea natiunei, si a limbei materne, li se ascria de fapta rea si acest'a aru fi caus'a unica de neincredere.

Noi si acum o spunemu apriatu la toti, cari se mai indoiescu, si le facemu cunoscutu, ca se preceapa; ca romanulu e petrinsu adi mai multu decatu a fostu altadata, de adeverulu celu santu, care lu insulfetiesce: ca nationalitatea i este viati'a, era limba sufletulu. Fara limba, fara nationalitate elu se privesce de mortu. Elu simte ca limba este uniculu mediu locu pentru civilizatiune, si desvoltarea s'a nationale, prin carea medularii natiunei sale, in viati'a parlamen-tare, numai asi'a si potu imbratiosi'a, si esersa dreptulu constitutionalu; caci fara liber'a intrebuintiare a limbei materne, ce aru folosi romanulu constitutiunea, viati'a palamentare? Nemic'a! Aru fi pentru elu numai o satyra!

Se aruncamu o cautatura si la trecutu, apoi ne vomu convinge, ca romanulu a patimitu, si a suferitu si mai multu, — dar tot-o-data petrinsu fiind de sentint'a eredita dela stramosii sei, ca a patimi, si a suferi este tari'a si virtutea romanului, se acomodeaza dupa impregiurari, si in nevinoveti'a animei sale, ce caracterizeaza pe romanu, leganduse in sperantiele cele mai vii, pentru unu viitoriu mai bunu, mai ferice, canta cu laureatulu seu poetu: De n'a peritu Romanulu. . . .

Dar' si datorint'a unui adeveratu patriotu inca o cunosce, si o implinesce romanulu: ca cu compatriotii sei, si mai alesu cu confratele seu, celu mai betranu, cu carele vietuiesce la-o-lalta peste 800. de ani, voiesce se traiasca in fratiasca iubire, si concordia — si neci-ca a peccatutu verodata in contr'a legii acesti'a crestinesci, — daca numai si fratele seu acest'a in asemine gradu, si mesura aru cunosce, si insusi aru implini datorint'a acest'a, atunci nemic'a n'aru mai turbura bun'a inielegere fratiésca, si ne aru tieni la toti liniscea din casa.

Se tacemu o-data, si se nu totu prepunemu unulu in contr'a altui'a fara fundamentu, si se nu ne incusamu fara neci o cauza adeverata; ci mai bine cu toata diligint'a se incongiuramu ori care ocaziune ce aru poté provoca neincrederea imprumutata.

Mai nainte de toate se cunoscemu adeverulu, si se fimu drepti; se damu la totu insulu ce e alu seu, apoi numai asia vomu pote fi frati adeverati, si fericiti in dulcea-ne-patria comuna.

(Va urma).

Estrasu *)

din Protocolulu Diecesanului Consistoriu Aradanu.

Aradu 20. Decemvre 1862.

N-rulu 436.

S'au censuratu socotile fundatiunei Zsiga-iane pentru ajutorarea studentiloru romani greco-resariteni din Oradea-Mare, dela 1-e Noembre 1861. pana la 1-e Noemvre 1862; care infacisiédia sumariulu urmatoriu:

I. P e r c e p t i u n e a :

1. Arenda casei fundatiunale — 1475 f. — cr.

2. Colecta — 54 „ — cr.

de totu — 1529 f. — cr.

II. E r o g a t i u n e a :

Pe desplatirea supererogatului din anulu trecutu; in contributiunea casei fundatiunale; pe instruarea casei si a Alumnului; si pe provisiunea Aluniloru, de totu 1936 f. 29 cr.

*) Estrasulu acesta protocolaru se publica in tota estinderea dupacum l'am primitu.

On. Secretariatul alu Asociatiunei transilvane etc. ne comunica spre publicare, ca

la fondulu

Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu a mai incursu in lunile Novembre si Decembre contribuii dela urmatorii Domni:

a) Prein prea onor. D. Nicolae Hurmuzachi s'a tramisu la fondulu Asociatiunei sum'a de 750 f. v. a. si anume dela urmatorii DD.

Dela D. Baron Alesandru Vasilco 200 f. v. a. Dela fratii Popoviciu 150 f. v. a. Dela D. Nicolae Cristea 100 f. v. a. Dela D. Emanuele Tabora 75 f. v. a. Dela D. Alesandru Gligorcea 50 f. v. a. Dela D. Georgiu Giurgiuvanu 50 f. v. a. Dela D. Costache Mirza 50 f. v. a. Dela D. Alesandru Costiniu 25 f. v. a. Dela D. Leon Vasilco 25 f. v. a. Dela D. Dimitrie Vasilco 25 f. v. a. Sum'a totala 750 f. v. a.

B) Prin D. Adm. protopopescu a Cincului mare Gregoriu Maioru s'a tramesu 32 f. 90 x. v. a. dela urmatorii benefactori:

a) dela Glimboaca

Ioane Radoviciu Parochu 1 f. Nicolae Ciocanu invetiatoriu 50 x. Alesie Lapadatu ant. com. 1 f. Comun'a Glimboca 3 f. Teodoru Lapadatu 1 f. Georgie Pop'a curatoriu 1 f. Toma Puscasiu 1 f. Onia Vladu 1 f. Ioane Craciunu 1 f. Ioane Bucsia 1 f. Ioan Popa 50 x. Ioane Filimonu parochu 20 x. Ioan Stanciu 50 x. Simeonu Ciocanu 20 x. Suma 12 f. 90 x.

b) Dela Sasausiu.

Dela I. Stanuletii ant. com. 1 f. 10 x. Ioann Stanuletii Parochu 1 f. Ioan Popoviciu par. gr. or. 1 f. Georgie Tartia 50 x. Georgie Bucsi'a 1 f. Dionisie Olariu 50 x. Tanasie Budia 50 x. Nicolae Stanuletii 30 x. Georgie Lengenu 20 x. Ilie Popa 20 x. Fratila Vusu 20 x. Georgie Rutila invetiati. 50 x. Ioane Stoic'a Notariu 2 fl. Cassa alodiala 3 fl.

Sum'a 12 fl.

c) Dela Domnii

Ioane Grecu parochu la Rugia 2 fl. Chirionu Rotariu Par. Prostia 1 fl. Ioan Civela Parochu Bindunctiu 2 fl. Nicolau Capritia 1 fl. Ioane Givanta Parochu Boholtiu 1 fl. Ioan Grecu invatiatoriu 1 fl. Sum'a 8 f.

Prin D. protopopu Ioane Popasu tacs'a pentru 21 diplome 21 fl. si anume:

dela D. Damianu Datco Cimisariu in Brasiovu 1 fl. Tom'a Vasiliu parochu 1 fl. Filaretu Dumbrava Erodiacanu 1 fl. Georgie Ucenescu Cantoru 1 fl. Constantinu Murgu invatiatoriu 1 fl. Georgie I. Teclu negutitoriu 1 fl. Nicolae T. Ciurcu 1 fl. Iacobu Muresianu directoru 1 fl. Georgie Persienariu parochu 1 fl. Constantinu Nicolaus negutitoriu 1 fl. Constantinu Steriu, negutitoriu 1 fl. Ioan Dusoiu negutitoriu 1 fl. Ioane B. Popoviciu negutitoriu 1 fl. Georgie Dobrinu oficialu 1 fl. Nicolae I. Babrianu negutitoriu 1 fl. toti din Brasiovu. Oprea Odoru parochu in Turchesiu 1 fl. Nicolae Soiu parochu 1 fl. Oprea Verzea parochu in Cernatu 1 fl. Dimitrie Ghimbasiu invatiatoriu in Cernatn 1 fl. Ioane Eft. Popviciu parochu in Tintiaru 1 fl. Ioane Popescu parochu in Tintiaru 1 fl.

Sum'a totala 21 fl. v. a.

Totu prin D. protopopu al' Brasiovlui Ioane Popasu s'a primita dela D. D. ca membrii ord. pre 1862.

Dela D. Petru Carstocea parochu in Bacifaleu 5 fl. Ioanu Comanu parochu in Bacifaleu 5 fl. Petru Piposiu ampoiatiu la c. r. agent. in Bucuresti 5 fl. Basiliu Popu ampoiatiu la posta c. r. in Bucuresti 5 fl. Florescu profesoru in Bucuresti 1 #. Andreiu Adomescu tipografu in Bucuresti 1 #. Constantinu Margineanu profesoru in Bucuresti 1 #. Ioane Badilescu profesoru in Bucuresti 1 #. Ioane Francu negutitoriu in K'ezdi - Vas'arhely 5 fl. Nicolau Comsia parochu in Szita-Buzeu 5 fl. Alesandru Petricu negutitoriu in Sibiu 5 fl. Avunu Crainicu prof. in Bucuresti 1 #. Ioane Martinoviciu negutitoriu in Bucuresti odatu pentru totudeuna ca membru ord. 100 fl.

E) Totu prin D. prot. I. Popasu s'a tramesu urmatoarele colecte:

Dela Georgie Dragu din Tarlungeni 1 fl. Dumitru Pensi 1 fl. Radu Sbarcea 1 fl. Ioan Dragosiu Gocimanu 1 fl. Radu Stanu Bestga 1 fl. Ioan Ioan Sbarcea 1 fl. Nicolae Pasere

1 fl. Alese Pop'a 1 fl. Ioan Pasere 40 cr. Dumitru Cranga 60 cr. Ioan Cornic'a 50 cr. Ioan G. Tabacu 50 cr. Dela Eremia Pivasiu din Tarlungeni 30. cr. Sum'a totala 10 fl. 30 cr.

(Va urma).

64—3

Конкурс.

Дн Комъна Коштегъльї дн Епархїа шї Протопресвітератъя Вершецъльї е вакант постъя де днвѣцъторїѣ ромънск. Емолментеле анъале сѣнт: 105 фл. в. а. 30 мецї де грѣѣ, 25 мецї де кѣкѣрѣз, 100 пѣнци саре, 25 пѣнци лѣминї, 6 стѣпженї де лемне, $\frac{1}{2}$ де ланцѣ де грѣдинѣ шї кортел лївер.

Дорїторї аѣ рекѣрѣсрїле сале ачестїї Консїсторїѣ, альтѣрѣнд картеа де вотез, адеверїнделе деспре харнїчїле сале, деспре сервїцѣрїле пѣпъ акѣт, шї деспре пѣртареа полїтїкѣ шї моралѣ пѣпъ дн 10-леа Іанварїе 1863 а сѣвѣштерне.

Консїсторїя Епархїеї Вершецъльї.

65—3

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu la scóla populara romana gr. or. din Buciumu-Satu, sa deschide prin acésta Concursu, pona la 10 Ianuariu 1863.

Emolumentele suntu: 200 f. v. a. si trei stangeni de lemne. Concurentii au sa documentedie:

a) Ca au absolvatu celu putinu patru clase normale, si cursulu Pedagogicu in Institutulu diecesanu.

b) Ca suntu romani de religia greco-orientala,

c) Adeverintia despre portarea morala, si acestea pana la terminulu prefıptu, spre a se potea asterne Escelentiei Sale D. Episcopu diecesanu, spre parintésca intarire.

Abradu in 15 Decembre 1862.

Inspectorulu Scóleloru gr. or. din Protopop. Zlatnei de josu.

A b s o l o n u P o p o v i c i u ,
Protopopu.

Nr. 66—2

Insciintiare.

Din talcuirea istorica-literara a cartiloru N. T. in limb'a romanésca de Vasilie Ianovicu, c. r. profesoru alu studiului besericescu alu N. T. la institutul teologicu in Cernautiu a esitu la lumina prin tipariu pan'acum cinci tomuri in 138 de cóle, cuprindiendu lamurirea sant. evangeliu si a fapteloru Apostoliloru, si se póte capeta prin libreri'a D-lui Enricu Pardini in Cernautiu (Bucovina), si in Sibiu prin libreriulu S. Filtsch.

Pretiuulu unui esemplariu alu celoru cinci tomuri este 14 fiorini val. austr. séu 100 lei moldovenesci.

Pretiuulu singuriteloru tomuri este urmatoriulu, si anume talcuirea s. evang. de Mateiu

de Mateiu	2 fi. 21 cr.
» » Marcu	1 » 42 »
» » Luca	2 » 80 »
» » Ioane	3 » 57 »
faptele Apostoliloru	4 » 50 »

Autorulu prin aplicarea sciintieloru biblicesci s'a sirguitu pre cititorii sei a-i stramuta in véculu apostolicescu si asiá ale face cu putintia si a le inlesni temeinic'a intielegere a s. scripturi. Asemenea opu, care ar' respunde starii de facia a teologiei sistematice, pan'acuma nu se afla in limba romanésca

A n u n t i u d e b a l u !

In $13\frac{1}{2}$ Ianuariu 1863 se va dá in sal'a redutei de aici unu balu stralucitu in folosulu fondului Reuniunei f. r. din Brasiovu, la care se invita cu tóta onórea p. t. publicu, ce pe lunga o petrecere formósa de dantiu voie-see a contribui la immultirea fondului unui institutu filantropicu, ce 'si are de devisa ajutorarea omenimei patimande. Pretiuulu intrarei a pers. e 1 f. 60 x.

Inceputulu sér'a la 8 óre. —

Brasiovu $\frac{29}{10}$ Decembre 1862.
10 Ianuariu 1863.

Comitetulu Reuniunei F. R.